

SYNDROM TŘESENÉHO DÍTĚTE

Rodiče jen chtěli,
abych přestal plakat.

Přestal jsem...

Co je to SYNDROM TŘESENÉHO DÍTĚTE?

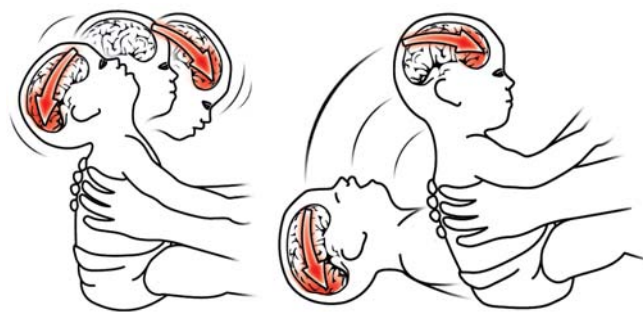
Syndrom třeseného dítěte je forma hrubého poranění hlavy způsobeného nešetrným zacházením s dítětem.

Jeho důsledkem mohou být celoživotní následky ve formě lehkého nebo těžkého poškození mozku. V některých případech však mohou být vzniklá poranění natolik závažná, že dítě na jejich následky zemře!

Ve většině případů k syndromu třeseného dítěte dochází při snaze rodičů utiřit své plačící dítě.

Mechanismus vzniku

Nejčastěji k poranění dochází, když je dítě drženo v ruce a je s ním prováděn prudký pohyb dopředu a dozadu. Může k němu dojít, i pokud dítě narazí hlavou na překážku (včetně měkkých podložek).

Krční svalstvo dítěte je ještě příliš slabé. Nedokáže takovému typu pohybu vzdorovat a mozek začne narážet na lebeční kost. Třesení pak může způsobit přerušování cév a krevního oběhu v mozku a může dojít ke krvácení mezi mozkové pleny a do oční sítnice.

RIZIKOVÉ FAKTORY

Zahraniční studie prokázaly, že existuje řada faktorů, které pravděpodobnost vzniku syndromu třeseného dítěte zvyšují.

Rizika na straně dítěte:

- zvýšená plačtivost
- věk nižší než jeden rok
- předčasné narození
- postižení nebo speciální potřeby
- dítě narozené z vícečetného těhotenství
- kolika
- mužské pohlaví

Zvláštní skupinu tvoří **předčasně narozené děti**, které strávily delší dobu na jednotce intenzivní péče (JIP). Péče o ně je náročnější, protože mívají problémy s usínáním, často se budí, nedají se utiřit a snadno se unaví. Mívají problémy s příjmem potravy a nejsou schopny uspokojivě reagovat na podněty pečující osoby. V důsledku toho je u nich riziko vzniku syndromu třeseného dítěte podstatně vyšší než u ostatních dětí.

Rizika na straně pečující osoby:

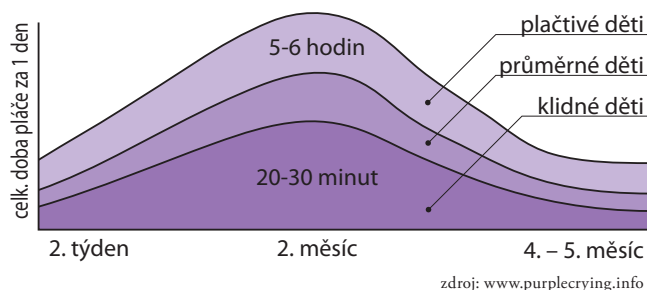
- neschopnost vyrovnávat se se stresem
- prudká povaha
- nízký věk, psychická nevyzrálost
- užívání návykových látek

Pokud své dítě dočasně svěřujete do péče jiné osobě, důkladně zvažte, zda je dostatečně způsobilá se o dítě postarat a zda i při dlouhotrvajícím pláči dítěte zachová chladnou hlavu a nebude s ním zacházet v afektu.

DĚTSKÝ PLÁČ

V období, kdy je na Vás dítě téměř kompletně závislé, je pro něj pláč důležitým komunikačním prostředkem. Nenechte se zaskočit dlouhotrvajícími epizodami neutišitelného pláče, které budou přicházet zejména v pozdním odpolední a ve večerních hodinách.

Je vědecky podloženo, že pláč je běžná součást vývoje dítěte a nijak nemusí souviset s tím, že by u dítěte bylo něco v nepořádku. To, že dítě dokáže plakat bez zjevného důvodu i pět hodin, je naprosto normální.

Jak lze vidět na grafu, pláč není jev zcela náhodný. Konkrétní doba pláče je sice u každého dítěte jiná, ale jeho vývoj má u všech podobný průběh. Od 2. týdne života se doba, kterou dítě denně propláče, postupně prodlužuje, až dosáhne kolem 2. měsíce svého maxima. Pak se opět začne postupně zkracovat.

Významné je období okolo 4. měsíce života, kdy se dětský pláč začne více vztahovat k vnějším podnětům a jeho tišení se pro Vás stane podstatně snazším.

METODY TIŠENÍ PLÁČE DÍTĚTE

Je důležité si uvědomit, že každé dítě je jiné a neexistuje univerzální metoda tišení pláče, která by zabírala u všech. Je potřeba postupně zkoušet různé způsoby a hledat ty, které na Vaše dítě působí nejvíce.

Na začátku je vždy důležité zkontrolovat, zda není potřeba dítě pouze přebalit nebo nakrmit. Pokud má hlad, bude na Vaše snahy o utišení reagovat minimálně nebo vůbec. Dítě je také mimořádně citlivé na Vaše vlastní rozpoložení, a pokud nedokážete nejprve zklidnit sebe, bude tišení dítěte o to komplikovanější. Mezi nejosvědčenější metody tišení pláče patří:

- plynulá chůze s dítětem přiloženým na hrudi
- mírné kolébání v náručí či v kočárku
- mluvení na dítě klidným hlasem
- zpívání
- jemná masáž a hlazení dítěte
- zavinutí do pleny či stažení v peřince
- podání dudlíku
- změna teploty (dítěti může být horko či zima)
- zvuky tlukotu srdce a tzv. bílé šumy (např. zvuk tekoucí vody, zapnutého vysavače apod.)
- projížďka v kočárku či v automobilu

Je pravděpodobné, že budete při tišení muset kombinovat více způsobů. Začněte vždy od nejjednodušších, a pokud nebudou zabírat, postupně zkoušejte další.

Nikdy se však nesnažte dítě utiřit tak, že s ním budete třást!

KDY SE MÍT NA POZORU

Ne vždy je pláč projevem zdravého vývoje. Pokud dítě současně vykazuje níže uvedené příznaky, kontaktujte svého praktického lékaře, porodní asistentku či jinou odbornou pomoc:

- teplota nad 38 °C u dítěte mladšího 6 měsíců
- opakované zvracení a/nebo průjemy
- průjem s krví nebo hlenem ve stolici

Neváhejte vyhledat radu i v situacích, kdy cítíte, že něco není v pořádku, ale nevíte co. Prevence hraje při péči o dítě významnou roli a je vždy lepší se raději zeptat, než později litovat!

DŮLEŽITÉ ZDROJE INFORMACÍ

- Novorozenecké oddělení nemocnice Kyjov
tel.: 518 601 320
- Centrum komplexní péče o děti s poruchami vývoje a jejich rodiny při pražské FN v Motole
tel.: 224 433 790, 224 433 791
- Centrum vývojové péče
Neonatologické oddělení Fakultní nemocnice Plzeň
tel.: 377 105 137 (Po – Pá 8⁰⁰ – 13⁰⁰)
- www.sancedetem.cz
- www.purplecrying.info
- www.dontshake.org

 Nemocnice Kyjov